

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

A harmadik egyetem.

(L.) Napról-napra mindjobban előtérbe nyomul a harmadik egyetem kérdése. A nemrég lefolyt választási küzdelmek egyidőre elaltatták ugyan az új egyetem körüli harcot, de végét nem vetettek. S most a választások után hatalmas módon nyomul ismét előtérbe e kérdés. Új harcokat támaszt a versengő városok között és a harcok nem fognak megszűnni még a döntés után sem. Nem, mert minden város büszkén hirdeti, hogy kiválólag és egyedül neki van jogosultsága arra, hogy az egyetem az övé legyen. Az érvek egész seregét sorakoztatják fel igazságuk mellett és körömszakadtig védelmezik a maguk álláspontját.

Ebből a küzdelemből, mely nem elégszik meg a pusztá szóharccal, hanem szellemi és anyagi áldozatok hatalmas légióját is mozgósítja, fényesen és messze kimagaslik Debrecen városának minden magyar várost hatalmas mértékben megelőző, páratlan áldozatkészsége. — Debrecen városa olyan jelentékeny anyagi eszközöket hoz az esetre, ha a harmadik egyetem Debrecenben

létesülne, hogy ha semmi másért, már ezért is Debrecenben kellene létesülnie az új egyetemnek. Valósággal eltörpül minden más magyar város áldozatkészsége a mienk mellett s e tekintetben szóba sem jöhetnek Debrecen mellett.

Azonban nemcsak az anyagi támogatás tekintetében áll szinte egyedül jogosultan Debrecen. Van még egy érvünk — a számtalan kisebb-nagyobb között, — mely akkor is Debrecen javára döntené az ítélet mérlegét, ha — ami nem történt meg — más város a mienkkel egyenlő, vagy esetleg még nagyobb anyagi segílyt helyezett volna kilátásba. És ez a debreceni főiskola. Az ősrégi alma mater, melynek falai közül Magyarország reformátorainak, fejlesztőinek és küzdő harcosainak hatalmas táborra került ki, mely küzdelmes és halálos átoktól terhes évszázadokon keresztül legerősebb védőbástyája, bevehetetlen sziklavára volt a törhetetlen, soha el nem muló, száz halálból százszor életre, erőtől, energiától duzzadó életre támadt magyar függetlenségi eszméknek. Az ősrégi alma mater, mely elődeink és jelen nagyjaink bölcs gondoskodása folytán

odáig jutott már, hogy a jogi fakultás teljessége mellett már csak pár tanszék felállítása kell és teljes lesz a bölcsészeti fakultás is. Jogakadémiája van más versenytársunknak is, de amely olyan multtal és olyan kulturális fontossággal dicsekedhetnék, mint a mienk, egynek sincs. A hatalmas anyagi eszközök mellett ez a főiskola, mely jóformán csak kiegészítésre szorul, hogy egyetemmé legyen, valósággal predestinálja Debrecenre arra, hogy itt és csakis itt kell létesülnie az új egyetemnek.

Sed venio nunc ad fortissimum virum. Még egy ok van, amely egyenesen kijelöli Debrecenre az új egyetem székhelyéül. Még egy beláthatatlan fontosságú ok, mely előtt eltörpül minden érv, minden horribilis anyagi támogatás. Mert ez az ok a magyar nemzeti szellem fenntartásának és teljes mértékben való uralomra jutásának szempontja. — Szerencsésnek épen nem mondható nemzetiségi viszonyainknál fogva minden új intézmény, de különösen minden új kulturális intézmény létesítésénél különös gonddal kell lennünk arra, hogy az új intézmény ne hátráltassa, ne akadályozza meg

Nyakkendő ujdonságok FEKETÉNEL.

A cigányprimás.

Irtá: *Gottier Lajos.*

Végő Laci reggel még tépelődve forgatta a revolvert kezében, de aztán, hogy aznap egy kis pénzmagra tett szert, este már ott pezsgőzött barátaival a megye székhelyén, a nagyvendéglő kertjében, a fák alatt.

Az ősi kastély, a négyes fogat, meg a birtok is még az övé volt névleg. De hogy a hitelezők mikor rántják ki alóla a gyékényt, az már csak rövid idő kérdése lehetett.

Szerette mindenki. Ő is sokat szeretett életében. És éppen ez a nagy szeretet okozta vesztét.

Nagyon zajos volt már a hangulat ezen a gyöngyvirágos májusi éjjelen. A mulatság elérte azt a stádiumot, amikor Végő Laci kivette a primás kezéből a hegedűt és odaállt a banda elé. A délceg, fekete magyar úgy odaillett a cigányok közé, mintha csak ugyan hozzájuk tartozott volna.

Sirt a száraz fa a kezében. Hipnotizálta az egész környezetet. A cigányokat szinte ihlet szállotta meg. Művészilag játszottak is vele. A banda primása visszafojtott lekzettel leste a hegedű minden egyes hangját, s majd elnyelte szemével azt a kezet, mely az ő hegedűjéből olyan csodás hangokat tudott elővarázsolni.

A társaságban pedig mámoros lett, aki

eddig józan volt és kijózanodott a becsipett ember a Végő Laci játékának hatása alatt. Aztán letette a hegedűt és szótlarul nyult a pezsgős pohár után.

A társaság egészen elcsöndesedett volt. Csak most lélekzett föl mindenki, mialatt összeütötték a poharakat.

Az alispánné megindultan szólt az est hőshöz:

— Nagy művész maga, Laci.

Végő keserű mosollyal vont vállat:

— Mi hasznom belőle?

— Magának művészi körutra kellene mennie.

A realisabb gondolkodású alispán sietett közbeszólni:

— Ejh! Bolondság az egész. Neked meg kellene házasodnod. Egy jó parthie kirántana minden bajból.

— Ugyan, ki jönne egy ilyen eladósodott vén legényhez, mint én vagyok? Ígyunk!

— Ne várja, hogy bókolkjak, Laci. Fele sem tréfa ám annak, amit az uram mond. Majd beszélünk még erről a témáról máskor.

Mindenki szívesen segített volna ezen a szeretetreméltó emberen, aki annyira föl tudta melegíteni azt a kis kört, amelyben élt.

Ejféli közeledett, amikor automobil állt meg a szálloda kapuja előtt.

Laci épen másodszor vette kezébe a

vonót, mire az idegen társaság megjelent a vendéglő kertjében.

Négyen voltak: Egy szürke selyemköpenyes, vöröshaju asszony, bársnyos, fekete szemekkel. Olyan, mint egy Makart-festmény. Ajkai élveteg pirosak s karesu idomai aszszonyosan teltek. Egy fehérbajuszu, jóképű bácsi, egy monoklis ifju és egy bizonytalan koru lencsöke hajadon egészítették ki a társaságot.

A szomszéd asztalhoz telepedtek le és komoly tárgyalásba boesátkoztak a koresmárossal.

A Végő Laci társasága érdeklődéssel nézte a jövevényeket. Vajjon kik lehetnek?

Laci háttal állt hozzájuk. Meg sem fordult, hanem tovább játszott a banda élén.

Hedery Iván, a főjegyző, alig várta, hogy a koresmárost elfoghassa, kivallatni.

Mielőtt azonban ez megtörtént volna, az alispánné kitalálta a nagy titkot. Meghalotta ugyanis, hogy a vöröshaju asszony azt kérdezte a koresmárostól, hogy milyen távolságra esik innen Bolzavár?

Tehát ez a Bolzavár-birtok új tulajdonosnője!

Szép kis birtok. Testvérek között megőr kétmillió koronát. Eddig bérben volt. De hogy az öreg Bolzavár gróf Bécsben meghalt, örököse: Bolzavár Judith (akinek a válópöréről annak idején annyit írtak a lapok) fölmondott a bérlőnek és maga jött le gazdálkodni.

a magyar nemzeti szellem terjeszkedését, hanem minél hatalmasabb, minél fényesebben ragyogó világitótornya legyen e mindennél fontosabb nemzeti eszme teljes megvalósításának.

És ebből a szempontból Debreczen kívül egy magyar város sem jöhet komoly számításba. Szeged magyar város ugyan, de nagyon is délen, nagyon is a határ közelében fekszik és vidéke rakva mindenféle nemzetiségekkel. A többi versenyző város mind exponált nemzetiségi helyen fekszik: így Temervár, Pozsony, Arad, Kassa. Igaz, hogy e városok meg épen eme exponált fekvésüket hozzák fel döntő érvül amellet, hogy épen ez erős nemzetiségi vidékeken kell felállítani az új egyetemet, hogy a nemzeti szellem javára misszióját betölthesse. Hát ezen — szerintük ériási sullyal bíró érv ellen — egy példát hozunk cáfolóul. Ausztriában égető fontosságú napikérdés most az olasz egyetem felállítása. Az olaszok természetesen Ausztria legerősebb olasz nemzetiségű városában, Triesztben szeretnék létesíteni. Az osztrák kormánykörök azonban, melyekről, bármennyire ellenségeink és rosszakaróink is, feltétlenül el kell ismernünk, hogy nálunk, az őspolitizálóknál sokkal jobb politikuskok, az osztrák kormánykörök a leghatározottabban ellene vannak az olaszok terének és az olasz egyetem székhelyéül Bécsset jelölik ki, miért? Mert tudatában vannak annak a természetes politikai igazságnak, hogy az olasz egyetemnek Triesztben való létesítése nem a nemzeti, hanem igenis a nemzetiségi szellem fejlesztésének és terjesztésének volna a leghatalmasabb eszköze, hogy a nemzetiségek valósággal rávetnék magukat az új egyetemre és ismert szívósságukkal lassanként teljesen a maguk számára sajátítanak ki.

És épen így vagyunk nálunk is. Bárhol is létesülve — Debreczen kívül — a harmadik egyetem, kész zsákmánya lenne a nemzetiségeknek. Rövid idő alatt hatalmas vára lenne a nemzetiségi eszméknek, hatalmas vár, melyből hódító rajokat, eszméinek mindenre elszánt küzdő csapatait bocsátaná szerte, hogy máig még megvalósíthatatlan balga ábrándjaiknak a köznép szívében reális talajt teremtsenek.

Amily kevés alkalmasak azonban a többi versenyző városok a magyar nemzeti eszme védőbástyául, Debreczen annál jobban, annál teljesebben megfelel e várakozásnak. Tiszta magyar lakossága, tiszta magyar vidéke hihetetlenül rövid idő alatt meghódítja az idegent és átalakítja vérünkéből való vérré. Hiszen most minden évben számos különböző nemzetiségű ifjú keresi fel akadémiánkat, nemzetiségi ifjak, kik nyelvünket is alig ismerték azelőtt és akik, mint erős magyar érzelmű férfiak, a magyar nemzethez tartozásuk büszke tudatában távoznak el tőlünk, hogy a nálunk nyert, városunkban beléjük oltott magyar nemzeti eszméknek bajnokai, sokszor talán mártirjai legyenek szűkebb hazájukban.

Itt kell felállítani az új egyetemet, itt Debreczenben, hol a magyar föld ősi ereje felszivja, asszimilálja az idegen elemeket és átalakítja őket érzésben, gondolkodásban egyaránt igaz, erős, törhetetlen érzelmű magyar emberekké!

Ezeket fontolják meg az intéző körök, ezeket a szempontokat vegyék számításba! És ha ezeket az érveket tárgyilagosan mérlegelve hozzák meg döntésüket, akkor nyugodtak lehetünk, debreceniek, mert ez esetben az új egyetem minden kétséget kizárólag, feltétlenül Debreczen városáé lesz.

Lukács audienciája. Bécsből táviratozzák: Lukács László pénzügyminiszter, aki tegnap este Bécsbe érkezett, ma délelőtt tíz órakor külön kihallgatáson jelenik meg a király előtt. A kihallgatás másfél óráig tartott. A pénzügyminiszter az audiencián előterjesztette a királynak az indemnitási törvényjavaslatot és előterjesztést tett a banktárgyalásak, valamint egyéb pénzügyi tervei tekintetében, amelyekkel a miniszter az új képviselőház elé akar lépni. A kihallgatás után Lukács László fölkereste Bilinsky lovag osztrák pénzügyminisztert és vele több Magyarországot és Ausztriát közösen érdeklő kérdésben tanácskozott. A pénzügyminiszter délután 5 órakor utazik vissza Budapestre.

Osztrák politika.

A bosnyák merénylet nagy megdöbbenést keltett mindenfelé. A dolog annyival súlyosabb, mert kiderült, hogy már az uralkodó boszniai utazásakor készült a merénylet tetteknek elkövetésére. Ha meg nem teszik akkor a szigorú óvintézkedéseket, ki tudja, nem valami rendkívüli tragikus esemény rázta volna-e fel akkor a két állam nyugalmát?

Végre is anarchisták és politikai gonosztevők a legrendezettebb államokban is élhetnek. Amerikában, Franciaországban vagy ott, ahol a polgárjogok a legszőkebb mértékben vannak kiterjesztve, épp úgy történnek anarchista-merényletek, mint a legzsarnokabb államokban.

De azért mégis az elnyomott és leigázott népek társadalmában szokott leginkább felburjánozni az emberi megtévelyedéseknek ezek a szörnyűséges kinövéssei. Láttuk, hogy az orosz államhatalom is meddig küzdött, míg úgy, ahogy a nihilizmust meg tudta fékezni, de azért most megint Finnland szabadságának eltírásával ad újabb tápot a lelkek keserűségére, amely azután nem esoda, ha lázongásokban és más erőszakos cselekedetekben tör ki.

Az osztrák császári hatalom is alaposan begyakorolta magát a népek szabadságának eltírására. Amerre uralmával elhaladt, mindenütt szolgaság, önkény és elnyomatás faldát nyomában.

Végre most szemtől-szembe láthatták azt a nagyon sokat emlegetett érdekes asszonyt!

Hát elég az hozzá, hogy az új társaság étkezni kezdett, a régi annál többet kocintgatott.

Végő Laci huzta szívvel, lélekkel. A hangulat lassanként elérkezett abba a stádiumba is, amikor Laci már nemcsak hegedült, hanem még a cigányt is csalódásig hünen utánozta. Remek színész lett volna belőle.

— Kezét csókolom a nagyságos asszonynak! Melyik a nótája? Hadd huzzam el a fülébe!

Az alispánné odasugta neki:

— Jó lesz megnézni azt a menyecskét, Laci. Ez magának való volna. Tudom, nem fájna a feje, ha beleülhetne a Bolzaváry-dominiumba.

— Igenis, kezét csókolom! Aztán megfordult az idegen asszony felé.

A két fiatal pár fekete szeme összevillant...

Az alcigányprimás keresztbe tette a vonót és elhuzta azt az édesbus magyar nótát, hogy:

Hagyj álmodni szerelemről,

Hagyj álmodni rólad...

Ugy játszott, amint csak ő tud játszani...

Azok is odaát visszafajtott lélegzettel

hallgatták. A vöröshaju asszony elfordult s lopva könyvet törölt ki szeméből.

(Szóval: a regény egész jól indul. A jószívű kis alispánné majd kiugrott a bőrből örömben.)

Aztán, hogy Laci bevégezte a játékát, az igazi primás tányérozni kezdett.

— Verjen meg a devla! te bibas! — kiáltott Lacira a löjegyző. — Hát neked már derogál a tányérozás, hogy mást küldesz magad helyett?!

— Ne haragudjon, nagyságos ur! Inkább elhuzom a nótáját.

Igy mulattak tovább. Később a másik kis társaságnak is kezdett megmelegedni a füle töve. (Rózsaszínű pezsgő került az asztalra.) A fehérbajszu bácsi barátságosan bólintva intett át a teli pohárral az alispánékhöz.

Persze, hogy a másik pereben nagy bemutatkozás következett s összetolták az asztalokat. Az alispánné már éppen be akarta mutatni Végő Lacit is, amikor az ifjú — a hegedüt le sem téve kezéből — szemöldeivel tiltólag intett neki.

Az alispánné elérte. Hadd folytatódjon tovább a tréfa. Hadd maradjanak Bolzaváryék tovább is abban a hitben, hogy ő cigányprimás. A többinek is megsugták a dolgot.

A két asszony persze rögtön letegezte egymást. Az öreg ur nagybátyja volt Bolzaváry grófnőnek, a fiatalember testvér-

öccse, a lenszöke hölgy pedig a társalkodónő.

A vöröshaju asszony majd elnyelte szemével a délceg cigányprimást. Mámoros volt egy kissé. Bortól, zenétől egyaránt... Egy másik elvált asszony jutott eszébe... Egy hirhert mercegnő, meg egy cigányprimás... Most már el tudta képzelni annak a botlását... Sőt — titokban — meg is bocsátotta... Onfeledten élvezte a zenét, mialatt lopva legeltette tekintetét az ifjú daliás alakján. Istenem! hiszen neki is csak van tán joga a boldogsághoz?!... Miért ne lehetne ő is boldog ezzel az érdekes arcú cigánynyall?.. Ugyis annyit szenvedett az első házasságában!

A kis alispánné kitalálta, hogy mi megy végbe az ő új barátjének a lelkében... Hagyta élvezni a jelent. Csak néha, lopva kacsintgatott át Végő Lacira.

Az pedig belézokogta egész lelkét a hegedűbe.

Fogva volt már mind a kettő... Laci, cigányos szemtelenséggel, egész közel hajolt a szép asszony füléhez. Az pedig hátradőlve székén, félig lehunytt szemekkel hódolt az igézetnek, a mámorító zene és a férfi ezerszer mámorítóbb közelségének behatása alatt...

Eközben lassan pirkadni kezdett. Laci letette a hegedüt. Fülemlé sem csattogott már a bokorban. Pacsirta szólalt meg odafönn.

A hatalom erejével, a fegyverek terrorizmusával csinálnak maguknak békét. Erőszakkal és korrupcióval fel tudnak építeni Potemkin kinézésű nyugalmat és rendezett állapotokat.

De a lelkek mélyén ott él a felháborodás, a gyűlölet és megvetés, az olyan hatalmi rendszer ellen, amely csak a nemzetek szabadságán, és nemzeti jogain akar átgázolni. Ahelyett, hogy megelégedést és szinte ragaszkodást keltene fel a nemzetek jólétének és boldogságának előmozdítása által, az alkotmányosságának és politikai jogoknak tiszteletben tartása által: durva gőggel gázol át minden jogon és alkotmányon, és ezzel önmaga provokálja a népek ellenszenvét.

Egy-egy ilyen merénylet örütség, és a legnagyobb foku politikai gonosz cselekedet. De legyen az a hatalom részére mindig intő jel, hogy sokkal helyesebb ut az, amely a szabadság és a nemzeti jogok tiszteletben tartásával igyekszik a népek megelégedését és ragaszkodását elnyomni, sem hogy avult, koramult önkénnyel és szolgálással a lelkekben lappangó indulatot kitörésre ragadja.

Mit kíván a magyar nemzet?

Országszerte még mindig óriási a felháborodás a Khuen-kormány ellen, amely hogy többséghez jusson, az egész közigazgatási tisztviselői kart rákényszerítette, hogy a legnagyobb és legr brutálisabb erőszakkal meggátolja a szabadvélemény nyilvánítását. Ilyen alávaló módon sikerült is többséget összehozni, de azért nem sok ideig fog győnyörködhetni benne a grancsár kormány, mert az egész magyar nemzet megtorlást kíván és az ellenzéki pártoktól elvárja, hogy az országgyűlés hű szószólói lesznek a nemzetnek és nem engedik meg, hogy ez a kormány, mely törvénytelenésgben született, amely erőszakot-erőszakra, törvénytelenésg-törvénytelenésgre halmozott, meggyökeresedjék. A nemzet elégtételt kíván és az ellenzéknek ezt meg kell szereznie, ha azt akarja, hogy a függetlenségi párt még egyszer többségre jusson. Bizunk is benne, hogy a függetlenségi párton kívül, Kossuth pártja is teljes erejével küzdeni fog e kormány ellen. Ha kell, még obstrukcióval is.

Ezt kívánja a magyar nemzet.

Krassószörény pusztulása.

Gazdag nagy termés örömeire készült a gazda és most az ország minden részéből ledőlt kalászkok szomorúságáról hoz hirt a táviró. Áradás, elemi csapás pusztítását nyögi szerte az egész ország. A természet mintha megirigyelte volna azt, amit az egyik kezével nyújtott és a másik kezével siet most rombolni dus adományaiiban.

De nemcsak a termést fenyegeti veszély. Emberhullákat is sodor a pusztító áradás és ma még nem is lehet biztosan tudni, hányan estek áldozatul a gyilkos elemeknek.

A természet csapása a legrémesebb pusztítást Krassószörény vármegye déli részében vitte véghez. Az összes folyók és patakok kiléptek medrükéből és elsodortak mindent, ami útjukba akadt. Falvak pusztultak el, több száz ember lelte halálát a piszkos hullámsírokban, vasut, telefon, táviró — minden elpusztult azon a vidéken — csak nyomor és szenvedés maradt.

Eddig érkezett tudósításaink a következők:

Orsova, június 17. E hó tizenharmadikán, hétfőn délután Krassószörény vármegye egész déli részében előbb hűvös északi szél fújt, majd fűledt, szinte tarthatatlan hőség támadt. Az égbolton nagy zivatarfelhők tornyosultak. Hirtelen óriási zivatar tört ki. *Tyuktojás nagyságu jégdarabok estek félóra hosszáig.* Ezt hatalmas felhőszakadás követte. Hajnali fél három óraker nagy moraj volt hallható, majd az emberek kétségbeesztő kiáltozása vegyült bele a félrevert harangok zugásába. Megszólt a tűzoltóság és katonaság vészkiáltja, jelezve, hogy

Jön az árvíz!

A Cserna folyó kilépett medréből és két méter magasságban elöntötte az egész környékét. Az emberek riadtan menekültek a padlásra. *Az áradás holttesteket, állati tetemeiket, rengeteg gazdasági eszközt sodort magával.* Megrongálta a vasuti hidakat; a jablonikai alagutat tönkkel és szik-

lakkal tömte tele és azt mondják, hogy a jablonikai vasuti hidat egészen elvitte. Az országutak mellett kidöntött minden táviró- és telefonpóznát. A katonaság és tűzoltóság emberfeletti erővel igyekszik megmenteni, amit lehet. A Duna árja is folyton nő és az áradat itt is emberi és állati hulladékokat sodor. *Tolna-Ljubkova és Ljubkova községek hirtelen teljesen eltűntek a föld színéről. Trenkova község egészen a víz alatt áll.*

Eddig harmincnél több hullát halásztak ki az áradatból. Tizennegyedikén, kedden újabb hatalmas felhőszakadás volt, úgy hogy a Cserna és a Duna újból másfél méterrel megnőtt. Az országuton az uttestet két helyen el kellett vágni, hogy a Cserna folyó árja lefolyhasson. A közlekedés teljesen megakadt. Vonat, kocsik nem mehet, telefonálni, táviratozni lehetetlen, egyetlen közlekedési eszköz a hajó. Hogy milyen károk vannak, azt még megállapítani nem lehet, de *azt mondják, hogy több millió korona a kár.*

Karánsebes, június 17. Berszászán, Dolnja-Ljubkován az ár valamennyi hidat tönkretette. Mintegy száz embert sodortak magukkal a tomboló hullámok és temérdek állat veszett oda. Házak uszkálnak a vízen. Najdásban az épülő hidat barakkostul vitte magával. A barakkban két munkás aludt, az egyik a vízbe fult, a másik együtt uszott az árral és Leskovicán egy fán gubbaszkodva, mezitelenül akadtak reá. A herkulesfürdői országutat — melyet a kormány százezer koronányi költséggel most tataroztat, éppen kátrányozás közben lepte el a víztömeg és teljesen tönkretette az eddigi munkálatokat. Érdekes, hogy Herkulesfürdőre létrákon keresztül járnak át. Romániából Magyarországra máig csak Erdélyen keresztül lehetett jönni az árvíz miatt, de most már ez a közlekedés is megszűnt.

Lugos, június 17. A megyéből mind szomorubb részletek érkeznek azokról a károkról, melyeket az árvíz és a felhőszakadás okoztak. A teleregovai járásban a kár meghaladja a félmilliót. A csapás leginkább az orsovai, bozovicsi és moldovai járásokat sújtotta. *Egész falvak romokká lettek. Né-*

A társaság hazafelé cihelődött.

Bolzávár egy órányira feküdt a megye székhelyétől. Onnan egy puska lövésnyire láttak az alispánék, a Laci birtokának tőzszomszédságában.

Az alispáné sehogy sem tudott belegyugodni, hogy már el kell válniok. Denikve, a dolognak az lett a vége, hogy az egész társaságot meghívta korhelylevesre magukhoz. Természetesen a cigányokkal együtt.

A dolgot úgy intézték el, hogy az alispánék Bolzáváry Judittal előre mentek az automobilon, hogy mire a többiek kocsin megérkeznek, kész reggeli várhassa a társaságot.

Három fogat állott rendelkezésükre: az alispáné, a Lacié és a főjegyzőé. A cigányoknak fiákert fogadtak.

Az erdőn át vezető ut, ezen a szép májusi hajnalon, egy csöppet sem zökkengette ki a hangulatból a korhely társaságot.

Az alispánék tágas ebédője egy órámulva csak úgy hangzott a dinom-dánomtól. Abban mindnyájan megegyeztek, hogy a kis alispáné kész boszorkány. Olyan fedelmi kosztal állt elő félóra alatt az ó kedves vendégeinek, hogy nem tudtak eléget álmélnokdni. Volt ott minden jó, ami a korhely gyomor előtt kívánatos. Kaviár, oroszhal, körözött liptai, debreceni kolbász, libamáj, sör, szilvórium stb.

Hedery Iván jobb ügyre móltó huzgalommal imitálta a józanságot. Ez a nyomo-

rult kísérlet azonban teljesen kudarcot vallott. Egy olyan körmondatra fogott ugyanis belé, Bolzáváry grófnővel szemben, amelyből sehogysem tudott kibontakozni.

Végre az alispán megszánta és rászólt: — Hagyd abba, Iván! Inkább ad be holnap irásban, aztán mindnyájan elolvassuk.

Végő Laci alig tette le a hegedűt kezéből. Most már kizárólag csak a vöröshaju asszonynak játszott. Elkülönített szigetet képeztek a farsaságban. A grófnő a hintaszékben nyugodott, háttal az ablaknak. Laci meg az ablakmélyedésben húzta egészen hozzáhajolva. Az asszonyt szinte hipnotizálta a férfi delejes közelsége. Mikor aztán Laci letette a vonót, elébe került a grófnőnek és ajkaihoz emelte a kezét. Szinte kiessett szerepéből. A grófnő túrt. Sőt gyöngöden visszazoritotta a férfi ujjait. Összemosolyogtak... A korhelyek nem ügyeltek rájuk. Egyszerre beszélt már mindenik. (Csak az alispánénak dobogott a szive örömeiben).

Ekkor az az alispán huszárja jött be az ebédőbe. Kezében levelet tartott.

— Nagyságos Végő László urnak. Kezét csókolom, nagyságos ur! Levele van.

Laci idegesen kapta ki a kezéből.

— Jól van. Mehetsz!

A vöröshaju asszony csodálkozva nézett az álcigányra.

Ekkor már az alispáné is ott volt mellettük.

— Az az ostoba János elrontotta a tréfánkat, — szölt nevetve Judithoz.

Az tágrányilt szemekkel nézett rájuk.

— Hogyan? Hát nem cigány?

— Persze, hogy nem. Hadd mutassam be neked Végő Laci barátunkat.

A grófnő hűvösen válaszolt:

— Örvendek. Különbén rossz tréfa volt.

Erős napsugár tűzött be e pillanatban az ablakon. Megvilágította a férfi arcát. Kelletlen, korhely fakóság ömlött el azon. A ráncok kiélesedtek bágyadt szemei alatt, s koromfekete hajában sok ezüstszál tűnt elő...

Judith unottan fordult el tőle.

Aztán elővette övéből miniatűr óráját, s ásítva szölt a háziasszonyhoz:

— Ideje lesz hazamenni.

Végő Laci megszegegyenülten nézett utána, amint eltűnt a szomszédszoba ajtaján. Sajátságos, rideg józanság vett rajta erőt.

Hedery Iván éppen egy tőszta fogott belé, amelyben a vármegye új lakóit él-tette.

Az a bizonyos napsugár mind erősebben tűzött be az ablakon, a padlólg aranyos létrát verve, melyben millió porszem táncolt...

A vöröshaju asszony másnap vissza-utazott Bécsbe.

melyik teljesen eltűnt a föld színéről. A termés elpusztult. Az országot használhatatlanná vált. A telefon, telegráf és vasuti közlekedés lehetetlen. Marha, juh és lóállomány teljesen tönkre ment. Több mint háromszáz emberélet pusztult el. A moldovai járás dunamenti községeiből mintegy 100 embert vitt el az ár, akik valószínűleg a Dunába fultak. Issekutz alispán a múlt éjjel a bozovicsi járásba ment, ahonnan újabb felhőszakadást jelentettek. A népet pánik fogja el. Az engedelmisséget mindenütt megtagadják, mert mindenki csak saját megmentésére gondol. Utászok kirendelése föltétlenül szükséges. De szükséges a katonaság, különösen a Duna mentén, mert itt a szakadó ár százezreket érő ingóságokat és egyéb értéktárgyakat sodor magával, melyeket ellopnak. A nyomor leírhatatlan. A sújtott vidék egész lakossága koldusbotra jutott. A segélyakció megindítása haladéktalanul szükséges.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, községnél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudolfrakp. 8.

Az új szintársulat.

A jövő szezon.

Zilahy Gyulával a város megkötötte a szerződést, mely további három évre köti őt Debrecenhez. Az igazgató hozzáfogott a nagy munkához: a jövő szezon sikereinek vagy bukásának elkészítéséhez. Nem csupán modern rendezést ígér és ragyogó kiállítást, de művészi erői dolgában is elsőrendűnek ígérkezik az új szezon.

Természetesen a fődolog a primadonna, aki Szilassy Etel, a debreceni közönség szépséges kedvence. Az új naiva, Császár Kamilla Kassáról. Az aradiak egyik kedvenc énekesnőjét, a temperamentumos és bájos Kun Irént is szerződtette Zilahy. Az aradi sajtó nagyon sajnálja Kun Irén távozását, viszont Zilahy előre örül ennek. A régi gárdából itt marad Bárdos Irma, Gazdy Aranka, Huzella Irén, Unger Anna, Zilahyné S. Vilma, Horváth Kálmán, Kardos Géza, Ligeti Lajos. Mártonfi Róbert, Nádor Zsiga, Torma Zsiga, Zilahy Gyula igazgató, Ferenczi Frigyes főrendező, Irmái Béla titkár, Mártonfalvy György karnagy.

Új művészek: Császár Kamilla Kassáról, T. Csige Böske Budapestről, Kun Irén Aradról, Payer Margit, Vajda Ilonka, Dési Alfréd Nagyváradról, Schuster József, Pataki József Kolozsvárról, Szánthó Jenő Szabadkáról, Thury Elemér Budapestről.

Az igazgató különben a kar szépeit is felfrissíti, szóval a konstellációk kitűnnek, csak Zilahy be is váltta azt, amit ígér. Elég volt már a régi, hagyományos szürkeségből. Elvárjuk az igazgatótól, hogy szakítson a szürke, unott, művészietlen rendszerrel. A színházat teljesen modernné kell tenni.

A színpadon a régi, ósdi és elavult diszletek, kellékek és rongyok és hagyományok ne találjanak tovább helyet. Se lom-

tárba való műsor, se hagyományos nem-törődömség helye tovább nem lehet a debreceni színház. Mert igazán a szürkeségből és unalomból elegendő volt, életet vár a közönség a színházba, új életet...

A debreceni színháznak végre illő feladatához kell jutni.

UJDONSÁGOK.

— **Emléket gróf Leiningennek!** Az aradi Golgothának tizenhárom halottja közül gróf Leiningen Károlynak nem állított még emléket az utókor hálás kegyelete. Idegen volt, nem magyar földön született, de megértett bennünket és vértanuja lett a magyar szabadságért folytatott dicső küzdelemnek, Hamvai magyar földben, Borosjenő község római kath. templomában nyugszik. A község hazafias lakossága most úgy érzi, hogy ha már szülővárosa nincs a mártirnak, mely leróná íranta a kegyelet adóját, akkor a hamvait őrzi községre hárul e nemes feladat. A község anyagi ereje gyöngé ahhoz, hogy méltó emléket állítson gróf Leiningen Károlynak. Ezért felhívással fordul a magyar hazafias társadalomhoz és adományt kér az emlékmű felállításához, mellyel a magyar lovagiasság tovább nem maradhat adós. Adományok a borosjenői járás főszolgabíró-jához küldendők.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap a református templomokban a következő lelkészek végzik az istentiszteletet: A Nagytömlomben K. Tóth Kálmán lelkész, Kistömlomben Uray Sándor lelkész, Kossuth-utcai templomban Szele Miklós s. lelkész, Ispótytemplomban Szarka Boldizsár s. lelkész, Kistömlomben 11 órakor dr. Erőss Lajos püspök.

— **Vilmos császár betegsége.** Nagy a rémület Vilmos császár miatt, pedig a baj nem komoly, legalább az udvari orvosok jelentéktelennek állítják a térden keletkezett daganatot. Széltében beszélnek a német fővárosban, hogy a császár multkor furunkulusa és a mostani daganat összefüggésben van: nevezetesen az a körülmény, hogy keze fején a gennyes képződmény be sem gyógyult még, sőt az operáció után nehezen heged és máris újabb roszindulatu daganat támadt a térden, elfajult cukorbetegségre vall. Ha hinni lehet az udvari orvosok jelentésének, akkor ez mind alaptalan félelem. Ma reggel adták ki az első bulletint, amely nyomatékosan hangsúlyozza, hogy orvosi műtetre nincsen szükség. A daganat nem egyéb erős véraláfutásnál és egy héten belül a császár kiheveri a jelentéktelen bajt.

Statisztika. A pótválasztások fele már véget ért, eredményük azonban az országos átlagot nem változtatta meg. A mandátumok az egyes pártok között így oszlanak meg: munkapárti 254, pártönkivüli 67-es 21, Kossuth-párti 49, Justh-párti 41, pártönkivüli 48-as 11, néppárti 13, nemzetiségi 8, demokrata 2, gazdapárti 3, keresztény szocialista 1. Még 10 pótválasztás van hátra.

— **A pincérszakiskola** tegnap délután tartotta meg a vizsgát. Miniszteri kiküldött Sztankay Farkas szakfelügyelő volt. A növendékek szépen feleltek a kérdésekre. A vizsga után ezüst érmet és kitüntető oklevelet kapott Juhász Károly, — többen pedig könyvjutalomban részesültek.

— **A főispán halottas kocsija.** Még a darabontvilág idejében történt, hogy Kovács Gusztáv debreceni darabont-főispánt, mikor az állomásra megérkezett, halottas kocsira ültették és úgy vonszolták végig a városon. A Népszava az esetről „Debreceni koalíciós hőstett” címmel hosszabb cikket tett közzé, melyben azt írta, hogy a bevonulást Debrecen város tanácsa, a debreceni főkapitány rendezték. A cikkért Debrecen tanácsa pórt indítottak a Népszava ellen. Az esküdtszéki tárgyalás ma volt a budapesti büntetőtörvényszék előtt, hol vádlottként Kozma András Lajos jelent meg. Tárgyalás elején a védő kijelentette, hogy a vádlott cikket téves adatok alapján írta és azt visszavonja. A vádlott ezzel szemben kijelentette, hogy csak cikke egyik részét vonja vissza, a többi fenntartja. A törvényszék erre tovább folytatta a tárgyalást. A védő kérte a bizonyítás elrendelését. — Este 6 órakor hirdették ki az ítéletet, mely a Népszavára marasztaló volt.

— **A hajdusámsoni vasut kérelme.** A hajdusámsoni helyi érdekű vasut igazgatósága kérvényezte a várostól, hogy a teherforgalom akadálytalan és gyors lebonyolítása végett a Nagyerdőn egy sinpárt fektessen le. A közgyűlés teljesítette a vasut igazgatóság kérelmét. A belügyminiszter a közgyűlés határozatát jóváhagyta s értesítette erről a városi tanácsot.

— **Vizsgálatok.** A debreceni nyilvános magyar polgári fiúiskola osztályvizsgálatai f. hó 19-én, vasárnap délelőtt 9 órakor kezdődik. — A siketnémák helybeli intézetének évről vizsgálatát folyó hó 19-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartják meg a városháza nagytermében. Ez alkalommal ugyanott kiállítást rendeznek a növendékek kézimunkáiból, s a női kézimunkákat, melyek igen csinosak, olcsó áron el is adják. A vizsgálaton minden érdeklődő emberbarátot szívesen lát az intézet vezetősége.

— **Hivatalvizsgálat.** Az anyakönyvi hivatalban Kovács József tegnap tartotta a rendes félévi hivatalvizsgálatot. A hivatal példás rendben találta.

— **Lépfene.** Mint tudósítónk jelenti, Mikepéresen lépfene pusztit a marhaállományban. Eddig hatvan darab állat pusztult el. A községben a szükséges óvintézkedéseket megtették.

— **A debreceni közügyesítő egyesület** által fenntartott közügyesítő tanfolyam növendékeinek munkái a kereskedelmi tanintézet polgáriskolájának rajztermében d. e. 10 órától 1 óráig megtekinthetők.

— **Megtalált pénztárca.** Kádár Lajos pénzügyőr tegnapelőtt 130 korona hivatalos pénzzel a belső zsebében a főpostán járt. Mikor onnan távozott, nagy ijedelemmel vette észre, hogy pénztárcája hiányzik. Lopásra gondolt és bejelentette az esetet a rendőrségen. Már a nyomozást is megindították, mikor tegnap jelentkezett a rendőrségen Weisz Sándor kereskedőtanonc, hogy egy pénztárcát lelt, melyben 131 korona és 8 fillér volt. Megállapították, hogy a tárca Kádáré s ezért a nyomozást beszüntették.

— **Vizsga a homokkerti ovodában.** A homokkerti ovida nagygyűlésszerű óvónője Korompai Gyuláné tegnap mutatta be a homokkertieknek, hogy mily csodás haladást tettek a tipegő apróságok. A vizsga fényesen sikerült.

Elismert, legjobb, legkönnyebb és legegyszerűbb aratógép
az eredeti amerikai Johnston kőveköti aratógép, melyből csak a debreczeni gazdák
közt 36 darab volt már tavaly is üzemben

Bächer Melichar Johnston fióktelepe

Ráhrer Sándornál Piac-u. 23. Nagytrafik-u.

A legjobb és legolcsóbb

amerikai **manillazsineg**

szintén csakis itt kapható, — a két barak közötti raktárban.

— **Nagy lopás a Cserén.** Vakmerő lopási esetben nyomozott tegnap a debreceni rendőrség. Bakó József cserői gazda és családja Debrecenbe jött be e hó 13-ikán. Távozásukat megleste szomszédjuk 11 éves kis fia Harangi Imre és gyorsan hirt adott édes anyjának, Polyik Ágnes hirhelt tolvajasszonyának. A diszes nő és csemetéje erre átrándultak a szomszédba és házkutatást tartottak egy kis pénzmag után. Csakhamar meg is lették, amit kerestek. A kamarában egy ócska turósbödönben elrejtve nagyobb mennyiségű pénzt leltek. Volt vagy 900—1000 korona papírban és ezüstben. Ezzel azonban még nem elégedtek meg. Hamarosan összeszedték még a könnyebb ingóságokat, s mint akik jól végezték dolgukat tovább álltak. Képzelték Bakóék meglepetése, mikor a jó meleg pénzeszkéknek csak hült helyét találták. Feljuttatásukra megindult a nyomozás, mely egyenesen a szomszédba vezetett. A kis fiu mindent bevallott, de az anyja tagad. A tolvaj asszony egyelőre szabadlábon maradt, míg a kis fiu, mivel még csak 11 éves, egyáltalában meg sem büntethető.

— **Főtárgyalás a törvényszéken.** Kelemen Sándor 19 éves napszámos, — aki a Dobos-pavillonban volt alkalmazva, a múlt évben összeveszett Gönczi Sándor csapossal. A szóváltásnak csakhamar verekedés lett a vége és eközben Kelemen egy seprével olyat ütött Gönczi lábszárára, — akinek egyébként vizsértágulása volt, — hogy a szerzett sérülés 25 nap alatt gyógyult meg. Gönczi Sándor azóta meg is halt. A délelőtti megtartott főtárgyaláson az orvosok egybehangzó véleménye alapján bebizonyult, hogy a sérülés könnyebb természetű volt és a begyógyulás a vizsértágulás következtében tartott oly sokáig. A törvényszék, amelynek elnöke Hoffmann József volt, ennek alapján Kelemen Sándort 3 napi fogházra ítélte.

— **A Zenede vizsgája a Royalban.** A Zenede nagyarányu vizsgáit oly tömegesen látogatták az érdeklődők, hogy a tizedik napra eső, vasárnapi záróünnepélyt az igazgatóság a Royalban rendezte. Belépti díj 60 fillér. Az ünnepély aktusait társas vacsora és tánc követi.

— **Szépségesték az Arany-Bika Mulatóban.** Junius hó 20., 21. és 22-én, három este egy világhírű táncművésznő fog az Arany-Bika Mulatóban vendégszerepelni. — Mary Deba a neve a csodaszép művésznőnek, aki mindenütt, ahol eddig fellépett, szépségével és zseniális táncával valósággal elragadta a közönséget. A művésznő legutóbb Budapesten, a Margit-szigeten játszott és a repülőversenyekre odasereglett nagyszámú közönséget ejtette ámulatba varázslatos táncával. A berlini operában való fellépése alkalmából a német lapok a legnagyobb dicséret hangjain emlékeztek meg róla. Az Arany-Bika Mulató e három estére helyárait fel-emelte.

— **Mihalik Dániel halálához.** Mihalik Dánielnek az izzig-vérig való magyar festőművésznak váratlan halála megdöbbentő szomorúságot keltett a művészek körében. Elhunytá alkalmából az Őrszágos Magyar Képzőművészeti Társulat kitűzte a gyászlobogót a Mücsarnok ormára. Intézkedett, hogy temetésén képviselve legyen és koporsójára diszes babérkoszorút helyezett. Ugyancsak koszorút tétetett a Magyar Képzőművészek Egyesülete amely elküldötte a koporsóra a Munkácsi halottleplet is. Zichy János gróf vallás és közoktatásügyi minisz-

ter táviratban fejezte ki részvétét az elhunyt nagy magyar művész halála fölött. — A szolnok művésztelepnek amelynek Mihalik alapító tagja volt ugyancsak kondoleált. A művésztelepnek K. Lippich Elek dr miniszteri tanácsos a kultuszminiszterium művészeti osztályának a feje, valamint az összes művészeti intézmények vezető férfiai.

— **A Petőfi dalkör hangversenye.** A Petőfi dalkör junius 18-án szombaton a nagyerdei Dobos-pavillonban hangversenyt rendez est 9 órai kezdettel. A hangverseny műsora a következő: 1. Nyitány. Veres Tóni és fia zenekarától. 2. „Borus az ég”. Riegertől. Előadja a dalkör. 3. Humoros felolvasás. Tartja Szánthó József hírlapíró ur. 4. Legyező tánc. Lejtik a Petőfi dalkör egyes karának nő tagjai. 5. Monológ. Előadja Vass Jolán urleány. 6. „Eji dal”. Szövegét írta Petőfi Sándor, zenésítette id. Abrányi Kornél, előadja a dalkör vegyeskara. 7. Szabad előadás koncházai Konez Ákos egyleti titkár ur által. 8. A bárd. Férfikar Silchertől. Előadja a dalkör. A hangverseny után tánc reggelig.

— **Aviatikusok a rendőrségen.** Tegnap délelőtt a X. kerületi kapitányság detektivekkel előállította Jullerot Henry és Frey Alfrédet, akik ellen kihágási eljárás van folyamatban. De la Roche bárónt, Lathamot és Psolhant nem találták meg a detektivek, mert ezek már tegnapelőtt elutaztak. Effimofot, bár Budapesten van, délig nem tudták kinyomozni. Így tehát Jullerot és Frey ellen folytatták a kihágási tárgyalást. Jullerot azzal védekezik, hogy őt Effimof gépének nyomása szoritotta a közönség fölé. Ezt a sportbizottság is megállapította. Rédey Miklós rendőrtanácsos az esetet vis majornak nyilváníttotta és Jullerotot felmentette. Frey elmondotta, hogy ő mindannyiszor magassági repülést produkált. Ellene az a vád, hogy háromszor repült a közönség fölött, ő nem repült a közönség fölött, hanem elhagyta a pályát, mert kis körökben magasabbra jutni nem lehetett. Amikor visszatért a pályára mindenki láthatta, hogy magasabban van a levegőben. Első alkalommal kormánytörés miatt kénytelen volt kiszállni a pályáról. A másik két alkalommal a kedvezőtlen szél is kisodorta, amellet, hogy neki a magassági repülésen nagy köröket kellett megtenni. A rendőrség Frey az első alkalommal történt kihágás alól felmentette. A másik kettőben pedig vétkeinek mondta ki és feltételesen 200 koronára ítélte.

— **A budapesti tőzsde esti zárlata.** Buzakinálat mérsékelt, vételkedv csekély. Szilárd irányzat mellett 8000 métermázsa került forgalomba 5—10 fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonaművek nyugodtak. Idő: meleg A gabonák a következők: Buza októberre 9.58. Rozs októberre 6.87. Zab októberre 7.08. Tengeri júliusra 5.34, új tengeri májusra 6.62. Repce augusztusra 12.25.

— **Öngyilkos szerelmesek.** Nagyváradról írják: A biharmegyei Árpád községből két év előtt vándorolt ki Amerikába I. Sárközi István földmives, kinek itthon maradt felesége szerelmi viszonyt kezdett Szabó Lajos 24 éves csizmadialegénnel. Tegnap Sárközi hazajött Amerikából és ezért az asszony és szeretője öngyilkosságra szánták magukat. A fiatal ember kétszer az asszonyra lőtt és halálosan megsebesítette. Mikor azonban a fegyvert maga ellen fogta, a házbéliek

berohantak, Szabót lefogták és a csendőrségre vitték.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Szücs Kálmán ref. 74 éves, Nagy Kálmán ref. 41 éves, Kis András ref. 65 éves.

— **Meglopott tisztviselő.** Pénzes Sándor gőzmalmi tisztviselő, aki Honvéduca 13. szám alatt lakik, feljelentést tett tegnap a rendőrségen, hogy lakásáról tegnap délután két értékes gyűrű 60 korona értékben eltűnt. A rendőrség a tolvajt nyomozza.

— **Első debreceni homlokzat festő vállalat.** Elvállal homlokzatfestéseket saját találmányu viharálló festékekkel, négyzet méter 12 fillérért. Szabó Miklós Morgó-u. 6.

TÁVIRATOK.

Khuen a királynál.

Budapest, junius 17. Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök fél 12 órakor volt a királynál kihallgatáson. Előterjesztette a trónbeszéd szövegét, amit ő felsége elfogadott a főrendiház névsorával együttesen. A főrendiház elnöke gróf Csáky Albin lett, al-elnökök Széchenyi Sándor gróf és Kemény Kálmán báró.

A mai pótválasztások.

Zenta, junius 17. A pótválasztás fél-tizkor rendben megkezdődött. Dr Ellinger Jenő Kossuth-párti áll szemben Mikosevitz munkapártival. Délben tizenkét órakor Ellinger vezet. Délután két órakor Ellinger visszalépett s így a választási elnök Mikosevitz munkapárti jelöltet Zenta város képviselőjének jelentette ki.

Sárkeresztur, junius 17. Sárkereszturon déli egy órakor Fiáth György (M) vezet id. Madarász Józseffel (J) szemben. Id. Madarász József 470 szótöbbséggel képviselőnek megválasztott. A Justh-párt nagy örömmel fogadta Madarász József megválasztását.

A nemzeti munkapárt megalakulása.

Budapest, junius 17. A nemzeti munkapárt vasárnap délután öt órakor tartja alakuló gyűlését. Ekkor lesz az első értekezlet is.

Beomlott kavicsbánya.

Mostar, junius 17. A Narenta folyó mellett 24 katona kavics kiásással foglalkozott, amikor a bánya beomlott, s a katonákat maga alá temette. Tizennyolcat sikerült megmenteni, közülök hat katona azonban meghalt.

Szerencsétlenség a repülőversenyen.

Budapest, junius 17. Ma a repülőversenyen délután öt órakor Pischoff aviatikus tiz méter magasságból lezuhant, de semmi baja nem történt. Vincielis aviatikus a magassági díjra pályázott. Száz méter magasságban járt, mikor az egyik páholyból egy néző távesővön észrevette, hogy az egyik szárnyat tartó acéldrót elszakadt. Zsebkendő

Nagy Takaréktűzhely (konyha) raktár! Bészler és Dávid
vaskereskedőnél
Debreczen, Plao-u. 7. sz. (Vocsey ház.)

Jégszekrények, szőlőpermetezők és kellékek.

lobogtatással figyelmeztette Vincielst a veszélyre, ki észrevette s lassan ereszkedni kezdett. A földtől mintegy negyven méternyire a motor felmondta a szolgálatot, a szárnyak összecsapódtak és a gép lezuhant. Az aviatikus azonban idejekorán kiugrott a nyeregből s nem történt semmi baja. A gép pozdorjává zuzódott.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

(Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza és névtelen levelekre nem válaszol.)

Ella. Igazi poétát kérdez, akinek a versei szépek s a modern verselők között megérteni is lehet. Ha ilyet kíván, úgy olvassa *Datka Akos* verseit: a Föld meg a várost. *Datka Akos*nak különben az őszi könyvpiacra egy nagyszabású munkája fog megjelenni.

Szomoru leány. Az a szerelem úgy is céltalan és hiábavaló volt, nem okosabb dolog-e idejében végét szakítani? A férfi önmagától, vagy másnak figyelmeztetése folytán átlátta, hogy ez így tovább nem mehet, hogy nem szabad önt tovább is kompromittálni, s esetleges szerencsésének útjába állni, s ezért meg akarja szakítani önnel a további érintkezést és levelezést. A józan ész azt tanácsolja önnek is, hogy ne erőszakolja tovább a dolgot. Törődjék bele a sorsába, s igyekezzék megnyugodni és megvigasztalódni, úgy, amint lehet. Arra az elmúlt három évre úgy gondolhat vissza, mint egy szép álmra. Az a férfi szerette önt, azt elhiheti neki, s bizonyára az ő szíve jobban fáj, hogy le kell mondania, mert önnek még nyujthat az Élet kárpótlást, de néki soha, semmit. Mindenesetre szomoru dolog, hogy ennek az elavult, kegyetlen és igazságtalan intézménynek oly sok becsületet szerelem, oly sok emberi boldogság esett áldozatul, de ez idő szerint még hiába döngetik a falakat, még szilárdul állanak s leomlásuk ideje még nem érkezett el. És akik ott állnak e falakon túl, azoknak sorsa nem lehet egyéb, mint a szomoru, rideg lemondás.

Papirkosár. Nincs a verseiben semmi, így nem érdemli a nyomdafestéket.

A „DEBRECZEN“

szerkesztősége és kiadóhivatala
Degenfeld-tér 2. sz.

Idég- és kedélybeteg

(külön férfi- és női elmeosztály a nmtsg. bmnst. 21,483. sz. engedélyével) felvétetnek a Miskolczi Szanatórium és Vizgyógyintézet ezen célra legkényelmesebben berendezett külön pavillonjában. Kiváló ápolás és ellátás! Mérsékelt árak!

Közelebbi felvilágosítással szolgál:

Dr. LÁTRÁNYI JÁNOSÁNDOR
szakorvos, az intézet főorvosa.

Ugyancsak felvétetnek s szakorvosi gyógykezelés- és kiképzésben részesülnek ideges és gyengeelméjű gyermekek.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat
ögnél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu
és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű ír. és sokszorosító
gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sok-
szorosító iroda. Telefon 5-40.

Debreczen Arany János-u. 2.
15 Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY

A régi jó világból.

(Folytatás)

Kupez Mihály tehát utközben nem egy ismerősével találkozott, ki a boros palackot elejébe tartva, egy kis beszédbe ereszkedett volna vele; de ő lehetőleg rövidre szabta a feleleteket és csak azon ügykezett, hogy a leveles szinbe bejuthasson.

Már közel volt a bejáráshz, midőn falubeli emberrel találkozott, akihez is első kérdése az volt, hogy, ott benn van-e a hetesi székgyazda? amire ez azt felelé, hogy a székgyazdát ugyan nem látta; de Magda asszony, Mihály gazda felesége, leányával együtt igenis megérkeztek és már vagy két órája a vásáron keresik.

Kupez Mihálynak e hír nem igen volt inyére. Nem szerette, hogy a felesége a vásárra jött; egy azért, mert az asszonyok a vásáron rendszeren több pénzt adnak ki, mint a mennyi a férjnek tetszik, másodsor pedig mert mint már tegnap mondá: oly nagy gazdaságot, mint az övé, nem tanácsos csak néhány órára is magában hagyni és Mihály gazda megis hagyta volt feleségének, hogy otthon maradjon.

Egészen elkomorodva ért tehát a leveles szin bejáráshoz és ott mielőtt benn lehetett volna, első dolog az volt, hogy az egyik kisegítő legény tele iteés palackot nyomott a kezébe, mert az volt a rendje, hogy csak akkor eresztették be az embert, ha előbb legalább egy ite bornak adta meg az árát, mindegy, akár megitta, akár nem. Kupez Mihály pedig most egyébre inkább gondolt, semmit arra, hogy igyék; de azért elfogadta a palackot s az árát is megadta, csakhogy már egyszer a hetesi székgyazdával találkozott.

A leveles szinbe érve, először is fülhásító nagy nevetés hallott feléje. Amerre csak nézett, az emberek mind irgalmatlanul szétterpesztett képekkel csak úgy rángatództak a nagy kacagástól. Az is rosszul esett neki. Hogy vigadhatnak úgy ez emberek, mikor ő azt se tudja, hol áll a feje? De nem is vette magáuk ez időt, e nagy nevetés oka után tudakozódni, hanem szerte jártatta szemét, hogy nem látja-e meg valahol a hetesi székgyazdát. Azt ugyan nem találta, mert a mint egyik ismerősétől hallotta, alig egy fél órája elment, hogy a botosokat a vásárolt jószággal utnak indítsa; de megtudta, hogy nemsokára vissza fog jöni. Tehát itt bizonyosan találkozni fog vele. Itt maradt tehát.

(Folyt. köv.)

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszere gyöngéledők, vérszegények lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,

csász. és kir. udvari szállító

TRIEST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerárakban fél lit. ü.
2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Kronsteiner Károly-féle
viharálló mész

Homlokzat-festékek

törv. védve

50 árnyalatban kilogrammonként 24f. -től feljebb
Évtizedek óta a legjobban beváltak és minden utánzatot felülmúlnak. Egyedüli célszerű mázoló anyag már festett homlokzatokra

Email homlokzatfestékek

nem fakul, egy — huzásra fed, nem kell alapszin, email keménységű — csak hideg hideg vízzel keverve használatra kész. Fertőtlenítő, nem mérges, likacsos. Belső helyiségek, még festetlen homlokzatok, faépítmények, mint kamrák, pavilonok, kerítések stb. festésére rendkívül alkalmas. Kapható minden árnyalatban, egy m² költsége 5 fill. Mintakönyv és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Karl Kronsteiner,

WIEN, III. Hauptstrasse 120.

— Raktár minden nagyobb városban. —

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schaumann gyógyszerészől Stockerauban

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését, használja a Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében, mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér

Gyomorsó-pasztilák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként phiolával á 10 gyomorsó-pasztilával kor. 1.50. Postai szétküldés levkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvételt Cohumann gyógyszerész Stockerauban. Kapható minden gyógyszerárban.

Magyarországi főraktár

DR. EGGER L. és Dr. EGGER J.
gyógyszertára Budapesten.

Telefon Bécsből!

Azért, hogy mindenkinek birtokában legyen a mi „Cázar“ zseb öngyújtónak, minden más reklám helyett 15000 darabot most a következő árleszállítás mellett adjuk 1 darabot 3 K helyett, csak 2 K, 3 drb. 4.50, 6 drb. 8 K, 12 drb. 14 K. Utánvétellel e mennyiség eladása után az árak eddig rendes árban ismét felemelkednek. A „Cázar“ a világ leglobb zseböngyújtója. Egy nyomás és azonnal tüzet kap, nincs benne semmi Batteire! Évek hosszu során tart, kapható

Öst.- Ung. Union Unternehmung für pat. Erfindungen.
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 104.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka- és cserépkereskedés.

Wesselényi-tér 6. sz. alatt, Berta-gőzmalom mellett. Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

Szükségtelen

többé émelygős izü, étvágyat rontó keserűvizet használni, amidőn tiszteri használatra 40 fillérért vásárolhat bárhol sokkal biztosabban ható. jóízű és étvágygerjesztő ::

indacukorkát,

mely törvényesen védve van. Tegyen kísérletet s meg fog e készítmény jó hatásáról győződni. Egy tekeres ára (melyben 10 darab van) 40 fill.

Mindenütt kapható.

Akinek

rheomája, ischiassa, köszvénye, idegbaja van, annak szívesen adok ingyen felvilágosítást arról, hogy hogyan szabadultam meg ezen bántalmaktól.

BAYER KÁROLY.

Illertissen (Bayer.)

MÜSCHONG-BÜZIASFÜRDŐ

BÜZIASI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványviz.

ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hnrutjainál, húgykő és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult.

Orvosilag ajánlva.

Főlerakat:

Fried és Löwenheim

fűszer és csemege kereskedésében

Debreczen, Piac-utca 72. sz.

Telefonszám 740.

Telefonszám 740.

Valódi brünni szövetek

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3'10 m. hosszú	1 szelvény 7 korona
elegendő teljes férfiruhához	1 szelvény 10 korona
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
ára csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 koronáért éppugy felöltő-szöveteket, turista-lodent, selyemkamgarnt gyári áron küld a mindenütt ismert, megbízható és szolid posztógyári raktár

Siegel Imhof, Brünn. 11.

Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyre szolgál mindenkinek, ha szövet-szükségletét direct a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél rendeli. Oriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szövetekből. Szabott, legolcsóbb árak! Bármily kis megrendelés teljesítése szigorúan mintahű és 176 figyelmes.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POROK

Csak akkor valódiak ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

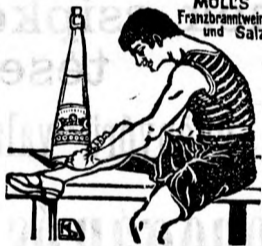
A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziismernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle borszesz nevezetesen, mint fájdalom-össillapító bedörzsölésizszer köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Sensatiós találmány 1909

Jupiter öngyújtó fémgyertya szirtalan petróleumtöltéssel Használatban 10-szer olcsóbb, mint az egész közönséges Milly- és Starius gyertya, mert az egyszeri töltés 5-6 fillérbe kerül és 18-20 órán át mesésen világít, a világításnál lehet hol nagyobb és kisebb fényre igazítani és ezért mint éjjeli lámpa igen célszerű. „Jupiter” meggyújtása nélkül csak egy nyomást kell a gyertyán levő gombon tenni és már is ég! Tíz évi jótállás minden lámpáért és igen ajánlatos minden családnál, szalodánál, templomnál stb. Ára K 6.-, 3 drb. K 16.-, 6 drb. K 30.-, 12 drb. K 57.- éjjeli világító tömpitőval. Utánvétel 1 koronával több, ügynökök, viszont eladók kerestetnek.

Öst.-Ung. Union Unternehmung für pat. Erfindungen. 27 Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 10 4

„Gyöngvirág Crème“

az arckrémek gyöngyel

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszer-tárában. DEBRECEN.

Erzsébet-Sósfürdő

BUDAPEST-KELENFÖLD.

Telefon 40-84.

Villamos közlekedés.

A modern kor igényeinek megfelelőleg rendezve: gőzfűtés, villamos világítás. Pontos és szolid kiszolgálás. — **Gyógyjavallatok:** Általános gyengeség, idegzsábák, izom- és izületi esnz, köszvény, **székrekedés**, aranyér, alhasi vérbőség, máj- és epeutak megbetegedése, főleg **női bajoknál**, minők: tisztulási rendellenességek, hüvely- és méhhu-ut. idült méhlob, húgyutak megbetegedéseinél, medencebeli lobok után visszamaradt izzadmányok sterilításánál. Ivókúra és forró légfürdők, vibrációs massage, stb. T. c. vendégeinket kívánatra saját fogataink várják a vonaton. Állandó orvosi felügyelet. A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a **fürdőigazgatóság**, amely egyszersmind a **Budai Királyi Keserűviz** az elismert legjobb hashajtóviz szállítását is eszközli.

Használjon Nagysád FÖLDES-féle Margit-Crémet

hogyan arca tiszta, üde és bájos legyen!

A Földes-féle Margit-Créme a főrangú hölgyeknek is kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra alatt észlelhető.

Mivel a Földes-féle Margit-Crémet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A Földes-féle Margit-Créme ártalmatlan, szirtalan és vegytiszta készítmény.

A bőr mindennemű **tisztátalanságát**, szeptőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít. Nemcsak az arcbőr, hanem a **nyak, váll és kézfehérítésére és szépítésére** is legalkalmasabb. Nagy tégely 2 korona, kicsi 1 korona minden gyógytárban és drogériában.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész ARADON.

Kapható: Debreczenben Balázs Ödön, Grosz Nagy Ferenc, Jósá és Jóna drog. Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla, H.-Szoboszlón Barbóc Zsigmond, H.-bözörményben Ercsey G., gyógytárakban

PRÓ HIRDETÉSEK. ▶▶

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. ▶▶

Ajánlat.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon asztalterítő, szövet- és csipke-függönyre, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi- és női felöltők, kész férfi, fiu öltönyre, vagy tükör, kép és butor csekély havi vagy heti részletre. — Városi, megyei és állami tisztviselők kedvezményben részesülnek. — Tisztelettel KAISER SALAMON. Hatvan-u. 2. Hatvan-u. 2. Telefon 685.

Legjobb órák és legszebb ékszerek jótállással nagyválaszték és szolid árban KURIÁN GYULA elősmert jóhírnevű órás és ékszerésznél Piac-u. 42. Órajavítások pontosan és jótállással készülnek.

Legdivatosabb blousok, alszoknyák, női- és gyermekkötények a legelőcsöbben beszerezhetők MARTON GYULA divatüzletében Piac-u. 9.

Kereslet.

Egy kereskedőmít végzett fiatal leány irodalmi alkalmazást keres.

Egy vizsgázott fűtő és egy lakatossegéd a Hortobágy gőzmalomba felvétetik.

Eladás.

Jó karban levő faládák eladók Darabos-utca 38.

Sesztina Lajos

vaskereskedése Piac-utca 23.

Ajánl: **kerti padokat**, fecskendőket, „**Hydronette**“ kézi fecskendőt különböző **szőlőpermetezőket**. Nagy raktár **takaréktűzhelyekben**, :: francia konyhákban. ::

Gyermekjáték
a Schicht szappannal való mosás
mert egyszerre tisztít és fehérít is,
s meglakart minden fürdőságot
és megerőltetést!

Napernyők,

divatkelmék, selymek, csipkék, diszítések

gyönyörű választékban.

Donogán és Somossy

DEBRECEN,
Kistemplombazár

Újdonságok

női kosztüm szövetekben,
francia delaineekben,
ruhavásznak és zefirekben.

Nagy választékban kapható

Szabó Lajos Fiai

cégnél

Debreczen, Rózsa-u. 1.

HIRDETÉSEK

fölvételnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

*zel gyomor, vese, hólyag és
bélbántalmaknál valamint
asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis esetében.*

Debreczenben kapható
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésben
5 DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Telefon: 691.

Eredeti Goodyear Welt,
a jelenkor ellsmert
legjobb minősége.

Turul **Cipők**

daoára az olcsó áraknak, a legjobb anyagból készülnek. Elegáns fazon.

120 saját fióktalop Magyarország és a külföld legnagyobb városaiban

~ Képes árjegyzék portómentesen ~

!! A monarchia legnagyobb cipőgyára !!

„TURUL“ Cipőgyár R.-T., Temesvár

Központi főraktár:

DEBRECZEN, PIAC-U. 48.

Telefon: 691.

Legnagyobb választék
minden fajta cipőáruban
ellsmert kitanó minőség.